

Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997 (restituirea accizei aferente motorinei utilizate în lucrările agricole) (inițiativa legislativă nr. 120 din 9 aprilie 2026)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal nr. 1163/1997 (restituirea accizei aferente motorinei utilizate în lucrările agricole), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 120 din 9 aprilie 2026) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege are drept scop instituirea unui mecanism fiscal prin care producătorilor agricoli din sectorul vegetal li se stabilește, pentru o perioadă determinată, dreptul la restituirea accizei aferente motorinei utilizate la efectuarea lucrărilor agricole mecanizate, prin completarea prevederilor Codului fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997. În acest sens, se propune acordarea unei restituiri în cuantum de 100% a accizei aferente motorinei eligibile, cu condiția respectării criteriilor de eligibilitate stabilite, a plafonării consumului la 78 litri/ha și a instituirii unui cadru procedural și de control care urmează a fi aprobat de Guvern.

Conform art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare, normă constituțională care consacră principiul echilibrului bugetar și al responsabilității fiscale.

Suplimentar, menționăm că implementarea măsurilor propuse va determina diminuarea încasărilor la bugetul public național. În acest context, potrivit prevederilor art. 17 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau la majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

Este de menționat că punerea în aplicare a mecanismului propus, în contextul intervențiilor destinate atenuării efectelor crizei energetice, în lipsa identificării surselor de finanțare, generează riscuri pentru menținerea sustenabilității bugetar-fiscale, fapt ce poate afecta capacitatea de onorare a angajamentelor privind finanțarea cheltuielilor bugetare planificate.

Prin urmare, instituirea mecanismului de restituire a accizei pentru motorina utilizată de către producătorii din sectorul agricol va constitui o măsură care implică posibilitatea generării practicilor concurenței neloiale, în contextul în care aceasta va fi direcționată în raport cu agenții economici dintr-un anumit sector economic în detrimentul altor agenți economici care procură mărfurile respective (motorina) în scopul deservirii transporturilor ce activează în alte sectoare din Republica Moldova. Respectiv, instituirea unui astfel de mecanism poate duce la așteptări similare din partea altor sectoare economice, generând presiuni suplimentare asupra politicii fiscale și asupra bugetului public național.

În acest sens, o astfel de abordare condiționează nerespectarea principiilor echității fiscale, care, potrivit art. 6 alin. (8) din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997 prevede

tratarea egală a persoanelor fizice și juridice care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

Totodată, mecanismul propus presupune instituirea unor proceduri administrative complexe privind verificarea eligibilității beneficiarilor, confirmarea volumelor de motorină utilizate și prevenirea dublei compensări, ceea ce poate conduce la creșterea sarcinii administrative pentru autoritățile competente și la riscuri de aplicare neuniformă.

De asemenea, este de menționat că, la această etapă, Guvernul a intervenit deja prin implementarea unor măsuri de susținere, după cum urmează:

- prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2026 cu privire la alocarea mijloacelor financiare (în vederea acordării ajutorului financiar pentru compensarea parțială a accizelor la motorină), va fi acordat ajutor financiar pentru compensarea accizelor la motorină.

Astfel, acordarea acestui sprijin financiar are drept scop diminuarea impactului creșterii costurilor la combustibil asupra producătorilor agricoli, menținerea competitivității sectorului agricol, precum și asigurarea continuității activităților agricole. Cuantumul ajutorului financiar ce poate fi acordat nu va depăși plafonul de 200 000 de lei per beneficiar;

- prin Legea nr. 41/2026 cu privire la modificarea unor acte normative (suport pentru desfășurarea afacerilor) au fost operate modificări la Legea nr. 337/2022 privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli, care prevăd extinderea criteriilor de eligibilitate a producătorilor agricoli pentru a beneficia de rambursarea TVA, extinderea perioadei de rambursare a TVA până în decembrie 2026, precum și simplificarea procedurii de rambursare;

- prin Legea nr. 67/2026 pentru instituirea Fondului de convergență și modificarea unor acte normative (taxa pe valoarea adăugată și accizele) au fost operate modificări la Legea nr. 337/2022 privind Programul de rambursare a TVA pentru producătorii agricoli, potrivit cărora suma TVA pasibilă rambursării constituie 40% din suma TVA spre deducere aferentă perioadei fiscale ulterioare, reflectată în ultima declarație privind TVA depusă și care se încadrează în perioada Programului de rambursare a TVA, fără a depăși plafonul maxim stabilit pentru fiecare solicitant și pentru fiecare perioadă fiscală, conform ordinului ministrului finanțelor. Prevederile respective se aplică perioadelor fiscale începând cu luna martie 2026 și până în luna decembrie 2026 inclusiv.

Respectiv, prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), Ministerul Finanțelor intenționează promovarea unor măsuri de susținere a sectorului agricol, prin stabilirea unei cote reduse a accizei pentru motorina utilizată drept carburant la efectuarea lucrărilor agricole și horticoale, dar care nu va depăși 90 % din cota standard a accizelor achitate. Aplicarea facilității respective se va realiza prin rambursarea sumei ce corespunde diferenței dintre cota standard a accizelor și cota redusă, în conformitate cu modul și procedura stabilite de către Ministerul Finanțelor. Măsurile respective urmează a fi supuse consultărilor publice, în condițiile procedurii prevăzute în legislație.

Sub acest aspect, mecanismele de subvenționare și compensare destinate sectoarelor economice strategice, inclusiv sectorului agricol, reprezintă instrumente mai eficiente și mai adecvate din perspectiva principiilor echității fiscale și sociale, întrucât permit direcționarea țintită a sprijinului către categoriile de populație aflate în situații de vulnerabilitate.

În acest context, menționăm că proiectul de lege nu poate fi susținut în redacția propusă.